

۱۴۰ پلاک غیرمجاز، بزرگ‌ترین مانع بود

در آغازین روزهای بهار ۱۳۹۴ و هم‌زمان با هفته شوراها، اعضای شورای اسلامی شهر مشهد و شهردار منطقه ۲ در نشستی با ساکنان محله اسماعیل‌آباد حرف‌ها و مشکلات آن‌ها را شنیدند. محمد رضا قلندر، شهردار وقت منطقه، در این دیدار، از مراحل پایانی تصویب طرح تفصیلی خبر داد، اما هشدار اصلی او درباره وضعیت بحرانی منازل غیرمجاز ساخته شده در اطراف و داخل کال بود؛ خانه‌هایی که کانون مشکلات امنیتی، ایمنی، بهداشتی و یا توتق توزیع مواد مخدر و جمع‌آوری ضایعات شده بود. او وعده داد با صدور آرای کمیسیون ماده ۱۰۰ و همکاری دستگاه‌ها، اعمال قانون در این محدوده آغاز خواهد شد.

چهار سال بعد، در تابستان ۱۳۹۸، ضرورت پاک‌سازی کال دوباره مطرح شد و سرانجام در سال ۱۳۹۹ با مصوبه شورای تأمین استان، هیئت اجرایی ویژه سامان‌دهی کال اسماعیل‌آباد با حضور نماینده‌های دادستانی، آب منطقه‌ای، سپاه، فرمانداری و شهرداری تشکیل شد. در این محدوده، معارضات سنگینی وجود داشت؛ ۱۴۰ پلاک بر بستر کال و در حریم آن ساخته شده بود؛ خانه‌هایی که بسیاری شان سال‌ها بدون مجوز و بدون ایمنی، با مصالح ضعیف و در فاصله چند قدمی مسیر سیلاب‌ها بنا شده بودند. براساس قانون، مالکان ساخت وسازه‌های غیرمجاز در بستر مسیل، مستحق دریافت پول نبودند، اما برای پیشبرد پروژه، شهرداری با نگاه انسانی و اجتماعی، با آن‌ها وارد مذاکره شد و در نهایت ۱۲۳ پلاک با پرداخت ۳۸ میلیارد تومان تملک شد. بخش عمده این خانه‌ها تا پایان ۱۴۰۰ تخریب و معارضات یکی یکی رفع شد.

با تخریب خانه‌ها، ماشین‌آلات وارد محدوده شدند و پروژه‌ای آغاز شد که قرار بود چهره محله را برای همیشه تغییر دهد. ۱.۵ کیلومتر مسیر کال بدنه‌سازی و کف‌سازی شد. تا نیمه سال ۱۴۰۰ بیش از ۱۱۰۰ متر پیشرفت در این پروژه ثبت شد.

قصه احیای کال اسماعیل‌آباد
که آسیب‌های اجتماعی آن سال‌ها
دام‌گیر اهالی بود

خط سبز بر خاطرات تیره مردم

حمیده صفائی، صبح‌های اسماعیل‌آباد سال‌ها با بوی راکد رطوبت، زباله، صدای گام‌های معتادان و ترس ساکنان آغاز می‌شد. کال اسماعیل‌آباد که روزگاری، مسیر طبیعی عبور آب بود، به تدریج زیر ساخت و سازهای غیرمجاز، پسماند و آسیب‌های اجتماعی دفن شد؛ تهدیدی برای سلامت، امنیت و البته عامل سیلاب‌هایی که بارها تا پشت در خانه‌های مردم پیش می‌رفت.

اواخر دهه ۹۰ اما ورق برگشت. تابستان ۱۳۹۹، زمانی که مدیران شهری وارد کال شدند، تصویری روشن از سال‌ها غفلت پیش روی آنان قرار داشت؛ خانه‌هایی تالیده دیواره کال، مسیرهای دست‌ساز و غیراستاندارد که آب را منحرف می‌کرد، خاک‌ریزهایی که ارتفاع کال را کم کرده بود و بناهایی که روی بستر مسیل قد برافراشته بودند.

هرچند مزه‌های اجرای طرح تفصیلی این محدوده از سال ۱۳۹۴ شنیده می‌شد، در شهریور ۱۳۹۹ پروژه احیای کال اسماعیل‌آباد رسماً به عنوان یکی از دغدغه‌های مهم مدیریت شهری ثبت و پیگیری شد. امروز، پس از پنج سال، به همت مدیریت شهری، پارک خطی «یاس نبی» در این نقطه از شهر شکل گرفته و آرامش را به محله بازگردانده است.

●● روایت مردمی از یک

شاید مهم‌تر از آمارها، حس مردم محله تنها یک راه ورودی به محله اسماعیل‌آباد، سیلاب جلودر خانه‌شان را بر کرده بود. جرئت عبور از کنار کال را نداشتند، اما مسیر جدید پارک خطی یاس نبی را رنگ این پارک خطی نیمه‌ساز می‌زنند.

●● حواستان به پارک باش

امام جماعت مسجد ابو الفضلی ضمیمه شهری به این محله می‌گوید: در یکی از محله‌ها ما مانند آسفالت و جدول ک سطحی و... انجام شده است. در کنار آن اسماعیل‌آباد از کارهای بسیار خوب است. حجت‌الاسلام والمسلمین علی عاشوری غیرمجاز کال توضیح می‌دهد: متأسفانه حریم کال را فروختند، خیلی‌ها در این قسمت‌هایی از آن، به باتوق مواد فروش او با یادآوری گذشته، تصویری از وضعیت می‌دهد: محله ما تنها یک ورودی و راه‌های خاکی بود که مردم خودشان بودند. همان مسیر قدیمی الان خیابان که وارد محله می‌شدید، سمت راست تا تاحملش واقعاً سخت بود. اما حالا وقتی پایانه اتوبوس رانی و سمت راست هم پارک از محله به شما می‌دهد. حجت‌الاسلام دغدغه اصلی مردم را بر زبان می‌آورد: امنیت پارک، از احداث آن مهم‌تر است. فروشنده‌ها و معتادان تبدیل شود، مرد برایشان ساخته شده استفاده.

●● سیاهی از کال

فرمانده پایگاه بسیج فاطمیه، رضی می‌گوید: احداث پارک واقعاً عالی هستیم. نمی‌دانم هفت هشت سال نه؛ ورودی اسماعیل‌آباد و حالا عالی شده است.

ندا در بی

۲

تغییرات کال اسماعیل‌آباد در سه دهه اخیر

